

KAPADOKYA (NEVŞEHİR) OMURGALI FOSİL YATAKLARI

Okşan Başoğlu^a, Uğur Doğan^b

^a*Gazi Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Beşevler, Ankara*

^b*Ankara Üniversitesi, DTCF Coğrafya Bölümü, Sıhhiye, Ankara*

(oksanbasoglu@gmail.com)

ÖZ

Kapadokya coğrafi konumu ve sahip olduğu coğrafik-jeolojik özelliklerden dolayı insanlık tarihi boyunca sürekli iskân edilmiş bir bölgedir. Zengin ve bereketli toprakları, Kızılırmak Nehri ve yaşanabilir iklimi bu bölgenin her zaman insanlar tarafından kullanılmasına neden olmuştur. İnsan ve onun izlerinin araştırılmasına dayalı kaynaklar bizi Paleolitik döneme kadar götürmektedir. Kapadokya'nın merkezinde yer alan Nevşehir İli birçok arkeolojik zenginliğinin yanı sıra önemli omurgalı fosil yataklarına da sahiptir. Bu çalışmada bölgedeki omurgalı fosil yataklarının tespiti ve genel paleontolojik-jeolojik-paleocoğrafik özelliklerinin tanıtılması amaçlanmıştır.

2010 yılından itibaren yapmış olduğumuz yüzey araştırmaları ve kazılar sonucu Ürgüp-Sofular, Gülşehir-Yaylacık, Gülşehir-Yüksekli, Gülşehir-Emmiler, Avanos-Özkonak, Ürgüp-Taşkınıpaşa, Ürgüp-Cemilköy ve Ürgüp-Karain gibi önemli Geç Miyosen (Turoliyen) omurgalı fosil yatakları tespit edilmiştir. Bulunan tüm lokalitelerin koordinatları alınarak harita üzerinde yerleri belirlenmiştir. Elde edilen buluntulardan fauna tanımlaması yapılmış, bunun yanı sıra bölgede bulduğumuz yeni lokalitelerin jeomorfoloji, paleoekoloji ve stratigrafi çalışmalarına da yer verilmiştir. Böylelikle Anadolu doğa tarihi ve doğal miraslarının açığa çıkarılıp korunması için bir adım gerçekleştirilmiştir.

Bu lokalitelerden fosil bolluğu ve tür çeşitliliği açısından Ürgüp-Sofular, Ürgüp- Taşkınıpaşa ve Gülşehir-Yaylacık dikkat çekmektedir. Araştırmalar sonucu Ürgüp-Sofular'da bakanlar kurulu kararı ile kazı çalışmaları, Gülşehir-Yaylacık'da ise kurtarma kazısı başlatılmıştır. Kısa sürede bile çok önemli buluntular ele geçmiştir. Bu omurgalı fosil lokaliteleri, evrimsel verileri sunmalarının yanı sıra, biyokronolojinin oluşturulmasına ve bölgenin Geç Miyosen paleocoğrafyasının aydınlatılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kapadokya, Geç Miyosen, Turoliyen, Paleocoğrafya

CAPPADOCIA (NEVŞEHİR) VERTEBRATE FOSSIL LOCALITIES

Okşan Başoğlu^a, Uğur Doğan^b

^aGazi University, Faculty of Literature, Department of Archeology, Beşevler, Ankara

^bAnkara University, DTCF Department of Geography, Sıhhiye, Ankara
(oksanbasoglu@gmail.com)

ABSTRACT

Because of the geographical position of Cappadocia and its geographical-geological characteristics, it has always been settled through the history of humanity. The productive and rich soil, Kızılırmak River and the livable climate has made this region to be used by people all the time. The resources based on human and human traces take us back to the Paleolithic Age. The Nevşehir Province, which is located at the center of Cappadocia, has a lot of archeological richness as well as a lot of important vertebrate fossil localities. This study aims to determine the vertebrate fossil localities in this area and to introduce general paleontological-geological-geographical characteristics of these vertebrate fossil localities.

As a result of the surveys since 2010, important vertebrate Late Miocene (Turolian) fossil localities have been determined, such as Ürgüp-Sofular, Gülşehir-Yaylacık, Gülşehir-Yükselik, Gülşehir-Emmiler, Avanos-Özkonak, Ürgüp-Taşkınpaşa, Ürgüp-Cemilköy and Ürgüp-Karain. The coordinates of localities were taken and the localities were shown on the map. According to the fossil remains, the fauna was defined, and the new localities that we found were examined in terms of geomorphology, paleoecology and stratigraphy. Thus we made a step forward in discovering and preservation the natural history and natural heritages of Anatolia.

Due to fossil abundance and diversity of species, Ürgüp-Sofular, Ürgüp-Taşkınpaşa and Gülşehir-Yaylacık have attracted attention in these localities. Consequently, with the decision of the ministry board, the excavation that started in Ürgüp-Sofular and also a rescue excavation started in Gülşehir-Yaylacık. Even in a short time very important findings were obtained. These vertebrate fossil localities could offer evolutionary data as well as developing biochronology and to contribute to enlighten the Late Miocene paleogeography of Cappadocia.

Keywords: Cappadocia, Late Miocene, Paleogeography, Turolian